

УДК 780.8:780.647.2:78.071.1(477)«20»
 DOI <https://doi.org/10.32782/facs-2025-6-8>

Роман ДИДИК

аспірант кафедри вокально-хорового, хореографічного та образотворчого мистецтва, Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, вул. Івана Франка, 24, м. Дрогобич, Львівська обл., Україна, 82100

ORCID: 0000-0003-1658-2343

Бібліографічний опис статті: Дидик, Р. (2025). Тенденції акордеонної музики у творчому доробку українських композиторів ХХІ століття. *Fine Art and Culture Studies*, 6, 57–67, doi: <https://doi.org/10.32782/facs-2025-6-8>

ТЕНДЕНЦІЇ АКОРДЕОННОЇ МУЗИКИ У ТВОРЧОМУ ДОРОБКУ УКРАЇНСЬКИХ КОМПОЗИТОРІВ ХХІ СТОЛІТТЯ

У статті розкриваються тенденції оригінального акордеонного репертуару українських композиторів у ХХІ столітті. Резонанс мистецького наповнення належить професійним композиторам, практикуючим викладачам без композиторської освіти, які активно заповнюють репертуарну прогалину виходячи з навчально-педагогічних потреб, студентам ЗВО та концертуючими музикантами що розкривають свій творчий потенціал через потребу у самовираженні виконавського мислення та проєкції на власне бачення інструменту і музики для нього.

Мета статті – розкрити нариси творчого доробку для акордеону-соло українських композиторів-сучасників у жанровому різновиді для початкової мистецької освіти, ЗВО та концертної діяльності першої чверті ХХІ століття.

Методологія дослідження уособлює систематизацію жанрових акордеонних різновидів ХХІ століття та концентрується у наступних **методах**: аналіз українського оригінального репертуару для акордеона (соло) першої чверті ХХІ століття; синтез композиторської творчості від початкової мистецької освіти до закладів передвищої та вищої освіти й концертних виконавців; класифікації жанрових різновидів акордеонної музики; моделювання репертуарного контенту професійними композиторами та практикуючими викладачами та концертантами.

Наукова новизна полягає в розкритті репертуарного напрацювання для акордеону у новому тисячолітті для різного рівня підготовки з опорою на заклади початкової мистецької освіти.

Репертуарний контент розподілений за жанровими особливостями та напрацюванням у кожному із них. Пріоритетним критерієм виступає репертуарний доробок для початкової мистецької освіти, де у витоках його наповнення постають (у переважній більшості) викладача-практики (А. Марценюк, І. Миськів, В. Клименко, В. Вірясова, В. Сорока, В. Салій, В. Шлюбик, С. Соколик, О. Жужа, А. Січ, М. Рожко, О. Гончаров, О. Боднарчук та ін.). Водночас, пласт акордеонного репертуару сьогодення написаний студентами закладів вищої освіти та виконавцями, які виходять із синтезу створення власних взірців оригінальної акордеонної музики та її поширення та різноманітних мистецьких платформах. Серед таких творців, варто назвати імена І. Єргієва, В. Губанова, С. Грінченка, В. Куриленка, Р. Стахніва, В. Віцькова, В. Годлевського, В. Кацути, А. Коса, Д. Снігірєва, М. Самсонова, І. Саєнка, Т. Ілюхіна, В. Василенка, П. Гільченка, Н. Паращук та ін.

Серед жанрових різновидів, вирізняється написання поліфонії та поліфонічних мініатюр, концерту, сонати, сонатини, сюїтних циклів, дитячого альбому, жанр фольклорної обробки, концертної п'єси, варіаційних циклів, естрадно-джазового контенту. Твори, проходять апробацію у навчальному процесі, концертній сцені, на конкурсах та фестивалях різного рівня, здобувають перемоги у композиторських номінаціях, тощо. Ще однією особливістю постає перше виконання музики самими авторами (Б. Мирончук, В. Губанов, І. Єргієв, Я. Олексів, Р. Стахнів, В. Вірясова, В. Клименко, Р. Багдасарян, Р. Пунейко, П. Гільченко, Н. Паращук, В. Віцьков, В. Годлевський, Д. Снігірєв, М. Самсонов, І. Саєнко та ін.), що постає мотивацією для ротації власної творчості на концертній естраді.

Ключові слова: акордеон, українські композитори, музика, творчість, репертуар, жанрові особливості, музичне мистецтво, елементарна композиторська творчість, виконавство, інструктивно-дидактичний матеріал.

Roman DYDYK

Postgraduate Student at the Department of Vocal and Choral, Choreographic and Visual Arts, Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University, 24, Ivan Franko Str., Drohobych, Ukraine, 82100

ORCID: 0000-0003-1658-2343

To cite this article: Dydyk, R. (2025). Tendentsii akordeonnoi muzyky u tvorchomu dorobku ukrainskykh kompozytoriv XXI stolittia. [Trends of accordion music in the creative work of Ukrainian composers of the 21st century]. *Fine Art and Culture Studies*, 6, 57–67, doi: <https://doi.org/10.32782/facs-2025-6-8>

TRENDS OF ACCORDION MUSIC IN THE CREATIVE WORK OF UKRAINIAN COMPOSERS OF THE 21ST CENTURY

The article reveals the trends of the original accordion repertoire of Ukrainian composers in the 21st century. The resonance of artistic content belongs to professional composers, practicing teachers without a compositional education, who actively fill the repertoire gap based on educational and pedagogical needs, students of higher education institutions and concert musicians who reveal their creative potential through the need for self-expression of performing thinking and projection onto their own vision of the instrument and the music for it.

The purpose of the article is to disclose the sketches of the creative output for solo accordion of contemporary Ukrainian composers in the genre variety for primary art education, higher education institutions and concert activities of the first quarter of the 21st century.

The research methodology embodies the systematization of genre accordion varieties of the 21st century and focuses on the following methods: analysis of the Ukrainian original repertoire for the accordion (solo) of the first quarter of the 21st century; synthesis of composers' creativity from primary art education to institutions of pre-higher and higher education and concert performers; classification of genre varieties of accordion music; modeling of repertoire content by professional composers and practicing teachers and concert participants.

The scientific novelty lies in the disclosure of repertoire developments for the accordion in the new millennium for different levels of training with support from primary art education institutions.

Repertoire content is divided according to genre features and achievements in each of them. The priority criterion is the repertoire for primary art education, where the sources of its content are (in the vast majority) teachers-practitioners (A. Martsenyuk, I. Myskiv, V. Klymenko, V. Viryasova, V. Soroka, V. Salii, V. Shlyubyk, S. Sokolyk, O. Zhuzha, A. Sich, M. Rozhko, O. Goncharov, O. Bodnarchuk, etc.). At the same time, the layer of today's accordion repertoire is written by students of higher education institutions and performers, who proceed from the synthesis of creating their own samples of original accordion music and its dissemination on various artistic platforms. Among such creators, it is worth mentioning the names of I. Yergiev, V. Gubanov, S. Grinchenko, V. Kurylenko, R. Stakhniv, V. Vitskov, V. Godlevskiy, V. Kashuta, A. Kos, D. Snigirov, M. Samsonov, I. Saienko, T. Ilyukhin, V. Vasylenko, P. Gilchenko, N. Parashchuk and others.

Among the genre varieties, the writing of polyphony and polyphonic miniatures, the concert genre, sonata, sonatina, suite cycles, children's album, the genre of folklore arrangement, concert play, variation cycles, pop and jazz content stand out. Works are tested in the educational process, on the concert stage, at competitions and festivals of various levels, win prizes in composer nominations, etc.

Another feature is the first performance of the music by the authors themselves (B. Myronchuk, V. Gubanov, I. Yerhiyev, Y. Oleksiv, R. Stakhniv, V. Viryasova, V. Klymenko, R. Bagdasaryan, R. Puneyko, P. Gilchenko, N. Parashchuk, V. Vitskov, V. Godlevsky, D. Snigirov, M. Samsonov, I. Saienko, etc.), which serves as motivation for the rotation of their own work on the concert stage.

Key words: *accordion, Ukrainian composers, music, creativity, repertoire, genre features, musical art, elementary compositional creativity, performance, instructional and didactic material.*

Постановка проблеми. Оригінальна акордеонна музика українських авторів завжди була у пріоритеті дослідницьких формацій кінця ХХ – початку ХХІ століття. Її наповненість у стилєвих та жанрових різновидах ставала об'єктом музикознавчого осмислення та виконавсько-інтерпретаційної агломерації. В основні критерію дослідницького феномену, переважала музика написана професійними композиторами, а творчість практикуючих викладачів та музикантів-виконавців була дещо не до оціненою.

Відтак, наша увага зосереджена на творчому доробку викладачів-практиків та концертуючих музикантів. Такий вид діяльності, за визначенням професора А. Душного отримав назву «елементарна композиторська творчість» (Душний, 2008: 96), яка покликана розкривати горизонти мистецьких інспірацій і тим самим наповнювати репертуарну нішу новими візрцями. Нами *вперше* виокремлено жанрові різновиди репертуару учня-акордеоніста початкової мистецької освіти та надано вагомого

значення музиці створеної молодією генерацією представників українського акордеонного мистецтва сучасності.

Аналіз досліджень. Акордеонний репертуар став спектром дослідження грона науковців України (А. Душний (Душний, 2014: 73–80), Г. Голяка, Вл. Князєв, М. Булда, А. Шамігов, Ю. Дяченко, А. Єрьоменко, Ю. Чумак, В. Тищик, І. Цепух, Г. Олексів, Р. Кундис, В. Шафета, Н. Стронська, Г. Савчин, А. Олексюк, А. Боженський, М. Паньків (Паньків, 2025: 122–128), М. Гафич, Є. Жила та ін.), які переосмислюють технологію написання музики через музикознавчий аналіз та виконавську інтерпретацію, музично-виразові засоби та прийоми гри, стильову приналежність та напрямки композиторських течій. Рецепції жанрової різноманітності української баянної сюїти та партити розкриває Я. Олексів (Олексів, 2011), а жанрово-стильові видозміни у баянному мистецтві унаочнює М. Мельниченко (Мельниченко, 2024). Унікальність трактування «модерн-баяну» та його значення у академічній та камерній музиці належить І. Єргієву (Єргієв, 2006).

Серед фундаментальних досліджень оригінальної музики професійних композиторів України, варто назвати навчальні посібники «Нариси з історії української музики для баяна» та «Великі жанри в українській музиці для баяна та акордеона (тенденції розвитку в останній чверті ХХ та на початку ХХІ ст.)» А. Сташевського (Сташевський, 2006, 2007), монографію «Баянна творчість українських композиторів другої половини ХХ – початку ХХІ століття» Д. Кужелева (Кужелев, 2023).

У контексті нашої розвідки, вагомого значення надається довідниковій літературі. У регіональному співвідношенні, варто виокремити довідник А. Дугшного та Б. Пица «Львівська школа баянно-акордеонного мистецтва» (Душний&Пиц, 2010). Щодо національного масштабу, тут вагоме значення належить довіднику А. Семешка «Баянно-акордеонне мистецтво України на зламі ХХ–ХХІ століть» (Семешко, 2009) та бібліографічному довіднику А. Семешка та К. Жукова «Українська баянно-акордеонна література» (Семешко&Жуков, 2023).

Дослідницькою платформою постає особистий внесок автора статті, де розкриваються видавничі напрацювання (Дидик, 2019: 37–39), деякі тенденції акордеонної музики у світлі сучасних компонувань (Дидик, 2023: 57–59), «Великі

жанри баянної музики у контексті фольклорної традиції сфери початкової мистецької освіти» (Давгань, Скидан&Дидик, 2024: 89–92).

Мета статті – розкрити нариси творчого доробку для акордеону-соло українських композиторів-сучасників у жанровому різновиді для початкової мистецької освіти, ЗВО та концертної діяльності першої чверті ХХІ століття.

Виклад основного матеріалу. Перша чверть нового тисячоліття увінчана численними напрацюваннями у сфері оригінальної музики для акордеона (кнопкового та клавішного) українських композиторів. У цьому напрямку вирізняється музика створена митцям, яку класифікуємо наступним чином:

1) музика написана композиторами не акордеоністами, які своїм доробком розширюють виконавські можливості акордеону та його поєднання з іншими інструментами чи колективами (С. Азарова, Ю. Гомельська, О. Костін, В. Польова, Л. Самодаєва, І. Тараненко, М. Шоренков);

2) музика створена професійними композиторами-баяністами, які виходячи із можливостей сучасного інструменту, підкреслюють естетику сонористики, технічно-виразові та виконавсько-модерні жанрово-стильові моделювання синтезу в оригінальній творчості (В. Власов, А. Гайденко, В. Зубицький, В. Рунчак, А. Сташевський, Я. Олексів, А. Стрілець, В. Колядюк, О. Іванько, А. Полончик);

3) музика написана акордеоністами без фахової композиторської освіти, (елементарна композиторська творчість – за А. Душним), практикуючими викладачами, музикантами та виконавцями, які виходять із потреб репертуарного контенту та педагогічно-концертних потреб у контексті творчого розмаїття (Е. Мантулев, К. Соколов, І. Єргієв, В. Губанов, С. Грінченко, В. Куриленко, Б. Мирончук, А. Нижник, А. Марценюк, І. Миськів, В. Клименко, В. Вірясова, В. Сорока, В. Шлюбик, В. Салій, Ю. Фейда, В. Чумак, Р. Стахнів, В. Віцьков, В. Годлевський, В. Кашута, А. Кос, Д. Снігирьов, М. Самсонов, І. Саєнко, Т. Ілюхін, В. Василенко, П. Гільченко, Н. Парашук, Р. Клинковський, М. Ольховський, Р. Багдасарян, С. Соколик, О. Жуза, А. Січ, М. Рожко, О. Гончаров, О. Боднарчук та ін.)

Акордеонна музика, написана від 2000-х років, стрімко вривається у навчальний

процес та концертну практику підготовки музикантів на різних рівнях. Водночас, вона вирізняється своєю ідентичністю та модерною самобутністю у концертній практиці, постає конструктивним рішенням у камерному музикуванні та поєднанні акордеона з різними інструментами академічної чи народної традиції у модальності сучасного інтерпретаційного самовираження.

Ключова увага сучасного репертуарного надбання зосереджена на *початковій мистецькій освіті*. Саме ця ланка, найбільш затребувана у репертуарному сенсі. Особливо це помічаємо у період останніх років, який покликаний щодо розмежування навчального процесу на елементарний підрівень та базовий рівень навчання та виховання юних музикантів, а відтак – вплив пандемії і особливо навчання у період війни та військового стану.

Таким чином, нами вирізняється когорта нової акордеонної музики для дітей, яка розподіляється за **жанровими напрямками**. Варто розкрити гаму жанрового розмаїття, яка «постає найбільш актуальною музично-виконавською проблематикою» (Іонов, 2014: 91) у формуванні гнучкості навчального репертуару. Жанр поліфонії, сонати, сонатини, сюїти, дитячого альбому, триптиху, концертної п'єси, фольклорної обробки написані композиторами-практиками у реаліях останніх років значно розширили палітру репертуару і збагатили його багатопланову палітру.

Поліфонічний жанр, постає ключовою стратегією навчання юних музикантів. Поліфонічну мініатюру (№№1-7) зустрічаємо у творчості О. Боднарчука а поліфонічну мініатюру на тему української народної пісні «Цвіте терен» в обробці С. Грицаєнко, дві прелюдії у доробку О. Колосовської, дві поліфонічні п'єси у Я. Олексіва, поліфонічну п'єсу у В. Вірясової та В. Шлюбика. Прелюдію у доробку І. Миськіва.

Поліфонічні твори для баяна (зошит II із двох частин) увійшли до серії педагогічного репертуару «Десятинка» В. Клименка (Клименко, 2019). Автор пропонує низку поліфонічних мініатюр (10 маленьких відлунь, «Терцовий канон»; три Канони: на тему української народної пісні; «Блакитна стрічка»), дві прелюдії («Осінні зорі», «Безмежний простір»), Інвенцію та Фугу на тему української

козацької пісні «Від поля до поля» та «Ой піду я до млина», Прелюдію та фугу на теми народних козацьких пісень. Поліфонічні різновиди та їх педагогічне значення постає конструктивним доповненням навчального процесу, впливає «на музично-слухове виховання баяніста, розвиток його музичного смаку» (Власов, 2010).

Жанр сонатини, представлений широким спектром музики для дітей. Цикл із трьох Сонатин для акордеона ми знаходимо у доробку О. Боднарчука, котрі можна віднести до елементарного підрівня опанування творами великої форми у класі акордеона. Шість Сонатин для акордеона пропонує В. Клименко у збірнику «Десятинка» й ряд легких сонатинок під назвою «Заграйка» (C-dur, G-dur). Низку сонатин для учня-акордеоніста знаходимо у композитора О. Іванька: Легка сонатина (I ч. Allegro moderato, II ч. Andantino, III ч. Rondo) та Сонатина-казка. Цю панораму доповнює Сонатинка В. Губанова, написана у класичному стилі під впливом музики Й. Гайдна, Маленька сонатина В. Сороки та Три Сонатини І. Миськіва.

Жанр дитячої сюїти, чи не найбільш розповсюджена платформа нової музики у доробку сучасних композиторів. Такий напрямок розкриває дидактичну приналежність, горизонти дитячого сприйняття через певні вікові орієнтири, художньо-образну цінність, культурно-творчу спрямованість, тощо. Дослідник баянної сюїти Я. Олексів пише «сюїтність у дитячому дидактичному репертуарі допускає велику свободу у виборі відповідних характеру і смаку учня мініатюр, що відповідає завданням індивідуального педагогічного підходу» (Олексів, 2011: 105). У цьому контексті вирізняється гроно сюїтних циклів із чітко-вираженою глибиною дитячого пізнання навколишнього світу, а кожна частина розриває барви наповненості та гармонію художньої думки:

1. Дитяча сюїта В. Манька (I ч. «Чудовий настрої», II ч. «Вальс звіряток», III ч. «Зайчик заблудився», IV ч. «Зайчик-музикант»);
2. Модерн-сюїта для дітей № 1 Р. Стахніва (I ч. «Добраніч», II ч. «Зубна щітка», III ч. «Я Dj», IV ч. «Вася, давай!»);
3. Дитяча сюїта А. Нікіфорука (I ч. «Токарина», II ч. «Сумна пісенька», III ч. «Музична шкатулка», IV ч. «В стилі джазу», V ч. «Серенада», VI ч. «Швидкоплинність», VII ч. «Спогад»);

4. «Одного літнього дня» С. Соколик (I ч. «Світанок», II ч. «Танець коника-стрибунця і метелика», III ч. «Тарантелла для кульбабок», IV ч. «Похід мурашок», V ч. «Веселі ластівки», VI ч. «Троїсті музики», VII ч. «Сонячна серенада»);

5. «Пори року» А. Січа («На санчатах», «Весняний вальс», «Веселе літо», «Лістя кружляє»);

6. Сюїти О. Жужі – «Музичний калейдоскоп» (I ч. «Запрошення до вальсу; II ч. «Давай товаришувати», III ч. «Барви осені», IV ч. «Гумореска», V ч. «Руда втіха»), № 1 «Вероніка та її друзі» (I ч. «Молоточок та Пилка», II ч. «Песик та кошеня», III ч. «Гра “у класики”», IV ч. «Світлий настрій», V ч. «День народження»), № 2 «Весела подорож» (I ч. «Паровозик чух-чух», II ч. Менует, III ч. Тірольський вальс, IV ч. Прелюдія, V ч. «Улюблений мультик»);

7. Цикл п'єс «З назвами естетичних емоцій» О. Бондарчука («Бадьора», «Безхмарна», «Бентежний вальс», «Граїлива», «Граційний вальс», «Завзята», «Замріяна», «Привітна», «Промениста», «Просвітлена», «Радісна», «Розважальна», «Світла», «Спокійна», «Фантазійна»).

Шкільна тематика, яка притаманна дитячому світогляду чітко простежується у творчості сучасних митців. Ігрові форми шкільних буднів розкривають сюїти А. Січа («Весела перерва» – Гра «Класики», «Гра у футбол», Гра «Доганялки», Гра «Хованки»; Цикл п'єс «Шкільні роки» – «Ранок. В школу», Вальс «Класний керівник», «Непосиди», «Міс школи», «Товариш», вчителю географії «Старий вчитель», «Святковий вальс») та О. Михайліва (Дитяча сюїта: I ч. «До школи», II ч. «Невивчений урок», III ч. «Шкільна перерва, IV ч. «Лінивий учень», V ч. «Канікули», VI ч. «Відпочинок на природі»).

Природні пейзажі, особливості карпатського побуту, рельєфність побудови контрастів звукообразного поєднання музичної мови етнічно-народного симбіозу простежуємо у сюїтах:

1. «Прикарпатські візерунки» Е. Мантулева (I ч. «Трембітове відлуння», II ч. «Коломийка», III ч. «Карпатський мотив», IV ч. «Гірський струмок», V ч. «Марш лісорубів»);

2. «Карпатські ескізи» А. Січа («Карпатська полька», «Смерековий вальс», «Гуцулик», «Гуцулочка»);

3. «Гомін Карпат» А. Марценюка («Ваша величність Карпати», «Верховино рідний

краю», «Озеро Синевир», «Піп Іван»), «Скелі Довбуша», «Долина нарцисів», «Яремче перлина Карпат», «В'їо на Говерлу»).

Естрадна тематика, елементи джазової стилістики, віртуозність та прояв пісенного нашарування спостерігаємо у Сюїті для баяна А. Марценюка (I ч. «Спогад», II ч. «Дідусева гармошка», III ч. «Сліпий дощ», IV ч. «Весела гра», V ч. «Щасливий день», VI ч. «Весна прийшла»). Реалії сьогодення вплетені у військову тематику, патріотизм та національний супротив українського народу у російсько-українській війні постає відбитком у Сюїті А. Січа «Не забудемо» (I ч. «Початок. 22.02.2024», II ч. «Козаки ідуть», III ч. «Все буде Україна»).

Окремого значення надається дитячим сюїтам, в яких спостерігаємо багатство тембрового та реєстрового наповнення, ритмічну, штрихову та динамічну фабулу музичної мови, різноманітні міхові та шумові прийоми що в цілому становить формувальну константу професійної підготовки учня-акордеоніста у закладах початкової мистецької освіти. Серед таких:

1. Сюїта В. Вірясової (I ч. «Метушня», II ч. «Спогади», III ч. «Улюблений танець», IV ч. «Шалений світ»);

2. Сюїта № 1 «Ескізи» О. Колосовської (I ч. «Імпровізація», II ч. «Хора», III ч. «Елегія», IV ч. «Порив», V ч. «Токата»);

3. Дві дитячі сюїти Я. Олексіва – № 1 «Подорож Фрикадельки» (I ч. «Хмарно», II ч. «Гроза», III ч. «Хода», IV ч. «Роздуми») та № 2 «Бабай» (I ч. «По той бік світу», II ч. «Перегони», III ч. «Змій Горинич або Паління однієї голови шкодить здоров'ю всього змія», IV ч. «Втрачені мрії», V ч. «Полярні кури», VI ч. «Світланка-Зорянка та веселі вареники», VIII ч. «Котяче кохання або Самолікування від нещасного кохання шкодить Вашому здоров'ю», VIII ч. «Об'єкт під охороною або Як миша, курка і коза до лісу ходили», IX ч. «Добро перемагає зло»);

4. Дитяча сюїта Р. Пунейка (I ч. «Ранок у лісі», II ч. «Танець лісорубів», III ч. «Вечірня тиша»).

Найпоширенішою тенденцією формування репертуару у цикли-опуси постає komponування «Дитячих альбомів». Саме така творча складова вирізняється вагомим чинником заповнення репертуарної прогалини учня-акордеоніста, його багатогранного розмаїття та принципів художньо-образного переосмислення.

Серед низки такого доробку варто назвати наступні:

Дитячий альбом «Прикарпатські візерунки» для готово-виборного баяна Е. Мантулева («Трембітове відлуння», «Коломийка», «Гуцульський наспів», «Танець з топірцями», «Карпатський мотив», «Пісня Іринки», «Коломийка», «Гуцульський танець», «Гірський струмочок», «Марш лісорубів»);

Дитячий альбом № 2 В. Шлюбика («Пісенька», «На галявині», «Співаночка», «Дитяча пісенька», «Бабусині руки», «Весняночка», «Коляда», «Коломийка», «Козачок», «Таночок», «Бігунець», «Горобчик», «Жартівник», «Романс», «Проводи»). Щодо даного альбому, слухним постає визначення А. Душного «матеріал є цікавим та доступним для учня-початківця, складається з творів як пісенного, так і танцювального характеру, що дає можливість розвивати образне мислення учня» (Душний, 2014);

Три дитячі альбоми В. Салія: перший («Сонячний вальс», «Прогулянка», «Смуток», «Навивпередки», «Вальс осені», «Танок», «Роздум», «Полька-витинанка», «На відпочинку», «Танець осіннього листя», «На ковзанах», «Веселий поні»), другий («У старовинному замку», «Каруселі», «Танець маленької феї», «Перший пролісок», «Сонячний зайчик», «Тасмниця», «Колібри», «Дарунок Святого Миколая»), третій «Весела сімка» (С, D, E, F, G, A, H) «підкреслює використання у даному опусі лише мажорних тональностей ... налаштовує на позитив і оптимістичне сприйняття дійсності ... сприяючи засвоєнню матеріалу, що стосується назв, звуковисотності та тембральності основних семи нот» (Салій, 2020: 4);

Альбом для дітей та юнацтва «Дітям до 16-ти років виконувати дозволяється» В. Рунчака (I ч. «Прогулянка», II ч. «Технічний залік», III ч. «Перший вальс», IV ч. «Прогулянка з друзями», V ч. «Дідусева казка», VI ч. «Інвенція», VII ч. «Я і моя гінь», VIII ч. «Змагання з ходьби “задом наперед”»). Авторем унаочнено багатогранність виконавського потенціалу учня-акордеоніста, симбіоз штрихової палітри, міхові прийоми (тремоло та рикошет), принципи глісандування та репетицій, прийому *vibrato*. Таким чином, альбом «постає свідченням володіння молодим виконавцем усього спектру базових навичок сучасного баяніста ...

фактурної, штрихової, артикуляційної динамічної палітри» (Паньків, 2025: 126).

Жанр фольклорної обробки, через опрацювання української народної пісні або танцю постає основою оригінального репертуару для акордеону. З плином часу, цей жанр пройшов процес трансформації та переосмислення «збагачуючи ритмо-інтонаційні структури та темброву палітру інструменту» (Мельниченко, 2024: 36).

Серед напрацювання у даній царині, варто відзначити обробки концертного змісту В. Сороки («Як з Бережан до Кадри», «Глибока кирниця», «Бодай ся когут знудив», «Ой чий то кінь стоїть»), А. Марценюка («Сусідка», «Серед села дичка», «Тече вода каламутна», «За нашим стодолом»), В. Вірясової («Ой там, на товчку, на базарі», «Цвіте терен» та «Ой чий то кінь стоїть»), І. Хав, козак містом»), М. Адамовича («Ой у полі криниченька», «Хлопці-риболовці», «То ти гадаш, мій Андрійку», «Бандура», «Ти ж мене підманула», «Не щечечи, соловейку», «Іхав козак за Дунай»), В. Клименка («Ой, хмариться, дощ буде», «Сусідка», «Чорні очка», «Сивий кінь», «Козак гуляє весілля», «По садочку ходжу», «Ой, Марічко, чичері», «Увиванець»), О. Іванька («Іхали козаки», «Ой у полі нивка»), Б. Гивеля («Повій, вітре, на Вкраїну», «Зажурились галичанки»), І. Мамайчука («Перелаз», «Як ішов я з Дебречина»), В. Шлюбика («Цвіте терен»), М. Романишина («Чорна хмара», «Деся заграла плакуча гітара», «Зелений дубочок», «Мав я раз дівчиноньку»), А. Січа («Колисонька яворова», «Паде дощ»), Г. Метьюлкіна («Ой на горі два дубки») та ін.

Автори опрацювань фольклорного мелосу розкривають нові горизонти сонорності музичної мови, поєднуючи традиційну варіативність із притаманними акордеонному мистецтву прийомами гри (тремоло, рикошет, вібратор, глісандо, удари по корпусу, тощо). Такий підхід акумулює мелодичну лінію та її варіаційну складову у нові барви звучання, а виконавська технологія поглиблює систему передачі художнього образу.

Вагомим напрацюванням постає написання нової акордеонної музики для **навчальних потреб у ЗВО та концертної діяльності**. Тут, жанрові різновиди мають свою багатогранну пріоритетність з акцентом на формування музичного смаку та виконавської траєкторії.

Особливістю створення сучасного репертуарного контенту постає написання музики самими виконавцями та студентами ЗВО без композиторської освіти, або її частковому опануванні через консультації чи факультативне навчання. Така творчість пройшла апробацію на концертній естраді, отримала схвальні відгуки професійних композиторів і має місце у навчально-концертній практиці.

Жанр концерту, збагатився «Концертом № 1» для акордеона та струнного оркестру «Esse Homo» та Концертом № 2 для баяна з оркестром «З предковічних часів» (I ч. «У ніч на Купала», II ч. «Купальські хороводи», III ч. «Купальські забави») А. Гайденка, «Концертом-симфонією» для баяна та камерного оркестру й «Концертом-бендом» для баяна з оркестром В. Власова, «Концертом» для баяна з оркестром Я. Олексіва та В. Клименка, «Концертом» для акордеона та симфонічного оркестру М. Самсонова, Концертом «Regretium mobile» для баяна з оркестром Г. Метьолкіна та ін. Жанр має свою особливість: спектр імпровізаційності у поєднанні із особливістю відчуття джазової семантики; традиційного віртуозного викладу з орнаментом тембрової та штрихової драматургії; амплітуду драматизму та його втілення через вільні контрасти та регістрове забарвлення.

З плином часу, композиторське письмо як і композиторська техніка не стоять на місці. Цей процес активно асимілюється у розрізі нового тисячоліття. Використовуючи нові способи звукоутворення, прийоми гри, спец-ефекти, музичні образи, ритмічні та гармонічні утворення, композитори активізують музичне мислення та його специфічну форму внутрішньої інтерпретації, інерції самовираження через модерно-авангардну сутність переосмислення. Відтак, розкривається новий напрямок, який у дослідженні І. Єргієва отримав назву «модерн-інтонування» із чітко-вираженою позицією із 12 елементів-формул «вібрато, тремоло, рикошет, пульсація, стерео-пульсація, кластери, нетемпероване глісандо, роздвоєння унісону, ефект перкусії, гра повітрям, гра тембрами, ефекти мікродинаміки» (Єргієв, 2006: 10).

Оригінальна музика педагогічно-концертного спрямування для акордеона нового тисячоліття представлена наступними жанровими різновидами:

1) сонатні опуси – В. Рунчака (Квазі-соната № 2 «Музика про життя», – спроба самоаналізу: I ч. «Presto», II ч. «Adagio», III ч. «Senza metrum, com grande espansione», IV ч. «Lento, misterioso»), А. Гайденка (Соната № 2 «Предковічні відлуння»), М. Шалигіна (Соната: I ч. «Прелюдія», II ч. «Токата», III ч. «Роздум», IV ч. «Бассо-остинато»), А. Нижника (Соната: I ч. «Імпровізація», II ч. «Остинато», III ч. «Епілог»), В. Колядюка («Соната для баяна Пам'яті подіям на Майдані»), В. Клименка (Соната № 1 та № 2: I ч. «Квантовий перехід», II ч. «Біль втрати», III ч. У колиці всесвіту», IV ч. «Життя продовжується») (Клименко, 2020: 6–28), Я. Олексіва (Соната-балада), А. Стрільця (Соната-фантазія), О. Іванька (Соната-фантазія), Г. Метьолкіна (Соната у 3-х чч.), В. Коваля (Соната із присвятою В. Зубицькому) та ін.;

2) сюїтні цикли та їх різновиди – В. Власова (Сюїта «П'ять поглядів на країну Гулаг»: I ч. «Зона», II ч. «Піший хід», III ч. Блатні», IV ч. «Лісоповал», V ч. «Пахан та шістка»; Концертний триптих), Б. Мирончука (Концертна сюїта на теми латиноамериканських танців: «Румба», «Босса-нова», «Концертна самба»; Джаз-рок партита у 4-х чч.), А. Сташевського (Сюїта-зошит «Давньокиївські фрески»: I ч. «Похмурий світанок», II ч. «Билина», III ч. «Набат. Дзвони святої Софії», IV ч. «Хороводи», V ч. «У гаях та дібровах», VI ч. «Награвання», VII ч. «Розваги скоморохів», VIII ч. «Як на річці-Сольниці було ...», IX ч. «Во славу Русі-Київської») (Сташевський, 2006), Я. Олексіва («Ніч на полонині»: музичні ілюстрації до драматичної поеми Олександра Олеся), П. Гільченка (Сюїта № 1 «Desperandum»: I ч. «Elegium», II ч. «Deadlock», III ч. «Epilogo»), В. Клименка (Сюїта «Сузір'я Лева»: I ч. «Старий Лемберг», II ч. «Вогні вечірнього міста», III ч. «І знову зустріч») (Клименко, 2020: 29–48), А. Коса («Подорож у собі»: I ч. «Sahara», II ч. «Dense forest», III ч. Final), А. Полончик (Сюїта № 1: I ч. «Ніч», II ч. «Атака», III ч. «Молитва», IV ч. «Остання битва»), Г. Метьолкіна (Ретро-сюїта, Український триптих, Концертний триптих для баяна з оркестром (у 3-х чч.), Драматичний триптих «2022 рік. Війна»: I ч. «Вторгнення», II ч. «Буча», III ч. «Марш перемоги»), В. Віцькова (Партита «Наслідування геніям» у 4-х чч.), В. Колядюка (Триптих у 3-х чч.), І. Єргієва

(«Гальяно-сьюта»: I ч. «Танго-пасакалія», II ч. «Монмартр», III ч. «Гальяно-мюзет») та ін.;

3) концертні твори / п'єси та їх різновиди – В. Власова («У лабіринтах душі, або terra incognita», «Імпровізація і токато на тему ААСЕ», «У сузір'ї Центавра»), А. Батршина («The Vibration of the Sense», «Rapid Motion»), В. Герасимчука («Спогад»), К. Соколова («На поточку»), В. Клименка («Вісниця Ірида», «Конфеті»), А. Стрільця («Веснянка», «Ностальгія», «Стилізація»), Д. Снігір'ова (Каприс №№ 1, 2, 3, 4), І. Саєнка («Why», «Le petit caprice № 1»), Г. Метьолкіна («Ранок у лісі», «Бурлеска»), М. Шалигіна («Скерцо», «Рондо», «Trembling music»), В. Колядюка («Брутальний танець», «Джміль атакує», «Ніби колицкова»), М. Вігули («Riverside op. 13»), І. Єргієва («Сповідь», «Акторка», «Frivolite», «Автопортрет»), Я. Олексіва (Токато, «Romance for you», «Елегія», «Одкровення»), В. Годлевського («Колицкова», «Інтродукція і токато»), П. Гільченка (Прелюд «Наслідування», Романс № 1 «Сон на хвилях»), Н. Парашук («Soldier», «In metopiam»), М. Головачка («Веселий ранок», «Коломийка», «Ностальгія», «Подорож до Ахен», «Токато»), І. Онисіва («Посвята Антоніо Вівальді»), С. Грінченка (Концертна п'єса «Надвечір'я») та ін.;

4) естрадно-джазова музика – Б. Мирончука (Циганський вальс, Вальс-спогад, Вальси «Феєрверк», «Радіти та сумувати», «Липнева розмова»), В. Куриленка («Солодка самотність», «Коли настає ніч», «Незнайомка»), В. Губанова (Вальс-мюзет «В Парижі дощ...»), Самба «Мік-Мак»), Я. Олексіва («Let's run in jazz», «У настрої джазу»), П. Гільченка (Вальс «Спогад», «Bossa to Galliano», «На хвилях Парижу», «Kiss polka», «Tango bossa», «З тобою є про що мовчати», «Самба вечірнього міста»), В. Годлевського («Імпровізація у стилі jazz-folk-rock»), В. Клименка («Ритми мого міста», «Троянди для тебе»), Т. Ілюхіна («Танго вечірнього Львова», Весела джазова мініатюра № 1), О. Іванька («Нічний експрес», «Феєрверк», Вальс-рондо), Р. Клинковського («Modemoiselle Accordeon»), Н. Парашук («TangoGra»), М. Головачка (Вальс «Меггі», «Зима в стилі танго»), М. Ольховського (Вальс-мюзет «Незабудка»), Р. Стахніва («Smile», «Без коментарів», «Прощальний джаз», «Сучасне ретро») та ін.;

5) варіаційні цикли – В. Чумака (Варіації на тему лемківської народної пісні «Кедь ми прийшла карта»), В. Клименка (Парафраз на тему укр. нар. пісні «По садочку ходжу», обробки укр. нар. пісень «Сусідка», «Їхали козаченьки», «Ой, Марічко чичері»), Г. Метьолкіна (Варіації та тему Г. Генделя, Українська фантазія, Українська рапсодія, Парафраз на українську тему, обробки укр. нар. пісень «Ой у полі стоїть верба», «Ой у вишневому саду», «Ой, біда, біда», «Ой, Марічко, чичері», «Ой, ти Галю», «Чом ти не прийшов», «Гей, соколи», «Золоті крилечка»), А. Марценюка (Парафраз на тему укр. нар. пісні «Ой, на горі два дубки»), В. Василенка (Концертна п'єса та тему Коломийки «Шіди-ріді», обробка укр. нар. пісні «Глибока кирниця») та ін.;

6) поліфонічні цикли – А. Стрільця («Фуга на українську тему»), Г. Метьолкіна (Прелюдія та фуга a-, e-moll, F-dur; Прелюдія, фуга та хорал; Сарабанда з варіаціями на тему Г. Генделя), В. Колядюка (Примхлива прелюдія), А. Нікіфорука (Фуга присвячена М. Оберюхтіну), О. Колосовської (Дві прелюдії).

Репертуарна палітра постає відображенням сучасних композиторських технік, уподобань, напрямків та бачення акордеона як багатогранного академічного інструменту із невичерпними можливостями демонстрації потенціалу затребуваності на концертній естраді. Це покликано мистецтвом інтерпретації виконавцями музичного продукту, де виконавець постає співтворцем із композитором у якості співавтора, і такий симбіоз позитивно впливає на слухача. У цьому контексті, низка авторів-сучасників постають першовиконавцями власної музики, що свідчить про активізацію власного виконавського стилю та мистецтва трактування і інтерпретації крізь призму виконавського мислення та художньо-образного переосмислення. У такий спосіб відбувається «переосмислення інструментальних засобів на засадах логіки інтонаційного розгортання, що трансформує їх почуттєво-фонічну складову в площину змістовних категорії твору ... У цьому процесі композиторсько-виконавську творчість вирізняють фонологічний та композиційний рівні...» (Кужелев, 2023: 350).

Висновки. Таким чином, окресливши ключові жанрові наративи української оригінальної

музики для акордеону, написаної композиторами першої чверті ХХІ століття ми прийшли до наступних висновків:

- перша чверть нового тисячоліття стала потужним чинником створення репертуару для учня-акордеоніста початкової мистецької освіти самими викладачами з акцентом на розширення педагогічного контенту оригінальним матеріалом інструктивно-дидактичного спрямування;
- створення музичного нотного базису як професійними композиторами-баяністами, так і студентами ЗВО та концертуючими музикан-

тами, у світлі прояву творчої фантазії, концертного досвіду й виконавського мислення у розрізі експериментального моделювання акордеонної творчості різних жанрових варіювань.

Отже, унаочнення окресленого репертуарного надбання постає свідченням великого різновиду напрацювання, яке активовано у творчі процеси через рукописи та авторські друковані видання, адаптовано до навчальних потреб на різних рівнях виконавської підготовки акордеоніста і досліджується та аналізується науковою спільнотою України у соціокультурному просторі сьогодення.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Власов В. Методика роботи баяніста над поліфонічними творами: навч. посіб. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2010. 116 с.
2. Дидик Р. Нові видання для баяна-акордеона представників Львівської школи. *Fundamental And Applied Researches: Contemporary Scientifical and practical Solutions and Approaches. Interdisciplinary Prospects: collection the articles of the IV International Scientifical-practical conference (June 27, 2019)* / [Editors: A. Dushniy, M. Makhmudov, M. Strenacikova, V. Ilnytskyi, I. Zymomyra]. Banska Bystrica – Baku – Uzhhorod – Kherson – Krivoy Rog: Posvit, 2019. С. 37–39.
3. Дидик Р. Нові тенденції у баянній музиці сучасних авторів (П. Гільченко, А. Стрілець, В. Василенко, М. Вігула). *Народно-інструментальне мистецтво на зламі ХХ–ХХІ століть: зб. матер. та тез XVI міжнар. наук.-практ. конф. (ДДПУ ім. І. Франка, 2 грудня 2022)* / [ред.-упоряд. А. Душний]. Дрогобич: Посвіт, 2023. С. 57–59.
4. Довгань Л., Скидан Н., Дидик Р. Великі жанри баянної музики у контексті фольклорної традиції сфери початкової мистецької освіти. *Народно-інструментальне мистецтво на зламі ХХ–ХХІ століть: зб. матер. та тез XVIII міжнар. наук.-практ. конф. (Дрогобич, 5 грудня 2024)* / [Ред.-упоряд. А. Душний]. Дрогобич: Посвіт, 2024. С. 89–92.
5. Душний А. Методика активізації творчої діяльності майбутніх учителів музики у процесі музично-інструментальної підготовки: навч.-метод. посіб. для студ. ВНЗ. Дрогобич: Посвіт, 2008. 120 с.
6. Душний А. Пріоритети творчо-виконавської діяльності Володимира Шлюбика в контексті соціокультури Західної України. *Вісник Прикарпатського університету. Мистецтвознавство*. 2014. Вип. 28–29. Ч. 2. С. 73–80.
7. Душний А., Пиц Б. Львівська школа баянно-акордеонного мистецтва: довідник. Дрогобич: Посвіт, 2010. 216 с.
8. Єргів І. Український «модерн-баян» як феномен світового мистецтва: автореф. дис. ... канд. мистецтвозн.: спец. 17.00.03. Музичне мистецтво. Одеса, 2006. 21 с.
9. Іонов В. Категорії жанру і стилю у контексті історіографічного дослідження музично-творчого процесу. *Культура і сучасність*. 2014. № 2. С. 88–94.
10. Клименко В. Десятинка [Ноти]: навч. посіб. Дніпро: Ліра, 2019. 232 с.
11. Клименко В. Педагогічний репертуар баяніста [Ноти]. Дніпро, 2020. Вип. 3. 50 с.
12. Кужелев Д. Баянна творчість українських композиторів другої половини ХХ – початку ХХІ століття: монографія. Львів: Сполом, 2023. 408 с.
13. Мельниченко М. «Стихія» сучасного баяна як мистецька платформа жанрово-стильових трансформацій: наук. обґрунт. тв. проекту ... док. мист.: спец. 025 «Музичне мистецтво», галузі 02 «Культура та мистецтво». Харків, 2024. 139 с.
14. Олексів Я. Рецепція жанрів сюїти і партити в українській баянній музиці другої половини ХХ століття: дис. ... канд. мистецтвознав.: спец. 17.00.03 «Музичне мистецтво». Львів, 2011. 234 с.
15. Паньків М. «Альбом для дітей та юнацтва» Володимира Рунчака: образність та жанрово-стильові особливості. *Fine Art and Culture Studies*. 2025. № 2, С. 122–128.
16. Салій В. Весела сімка. Дитячий альбом баяніста (акордеоніста) [Ноти]: навч. посіб. Дрогобич: РВВ ДДПУ ім. І. Франка, 2020. 20 с.
17. Семешко А. Баянно-акордеонне мистецтво України на зламі ХХ–ХХІ століть: довідник. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2009. 244 с.

18. Семешко А., Жуков К. Українська баянно-акордеонна література: бібліографічний довідник. Київ: Асо-Орус, 2023. 104 с.
19. Сташевський А. Великі жанри в українській музиці для баяна та акордеона (тенденції розвитку в останній чверті ХХ та на початку ХХІ ст.): [монографія]. Луганськ: Поліграфресурс, 2007. 159 с.
20. Сташевський А. Концерні твори для баяна. Концертно-педагогічний репертуар [для студ. вищих навч. закладів мистецтв і освіти] [Ноти]. Луганськ: Поліграфресурс, 2006. Вип. 2. 46 с.
21. Сташевський А. Нариси з історії української музики для баяна : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл. мистецтв і освіти]. Луганськ: Поліграфресурс, 2006. 152 с.

REFERENCES:

- Vlasov, V. (2010). *Metodyka roboty baianista nad polifonichnymy tvoramy* [Methodology of bayanist's work on polyphonic works]: *navch. posib*. Ternopil: Navchalna knyha – Bohdan. 116 s. [in Ukrainian]
- Dydyk, R. (2019). *Novi vydannia dlia baiana-akordeona predstavnykiv Lvivskoi shkoly* [New editions for bayan-accordion by representatives of the Lviv school]. *Fundamental And Applied Researches: Contemporary Scientific and practical Solutions and Approaches. Interdisciplinary Prospects: collection the articles of the IV International Scientific-practical conference (June 27, 2019)* / [Editors: A. Dushniy, M. Makhmudov, M. Strenacikova, V. Ilnytskyi, I. Zymomrya]. Banska Bystrica – Baku – Uzhhorod – Kherson – Krivyi Rig: Posvit. Pp. 37–39. [in Ukrainian]
- Dydyk, R. (2023). *Novi tendentsii u baiannii muzytsi suchasnykh avtoriv* (P. Hilchenko, A. Strilets, V. Vasylenko, M. Vihula) [New trends in bayan music by modern authors (P. Gilchenko, A. Strilets, V. Vasylenko, M. Vigula)]. *Narodno-instrumentalne mystetstvo na zlami XX – XXI stolit: zb. mater. ta tez XVI mizhnar. nauk.-prakt. konf. (DDPU im. I. Franka, 2 hrudnia 2022)* / [red.-uporiad. A. Dushniy]. Drohobych: Pósvit. Pp. 57–59. [in Ukrainian]
- Dovhan, L., Skydan, N., Dydyk, R. (2024). *Velyki zhanry baiannoi muzyky u konteksti folklornoi tradytsii sfery pochatkovoï mystetskoi osvity* [Major genres of bayan music in the context of folklore tradition in the sphere of primary art education]. *Narodno-instrumentalne mystetstvo na zlami XX – XXI stolit: zb. mater. ta tez XVIII mizhnar. nauk.-prakt. konf. (Drohobych, 5 hrudnia 2024)* / [Red.-uporiad. A. Dushniy]. Drohobych: Posvit. Pp. 89–92. [in Ukrainian]
- Dushniy, A. (2008). *Metodyka aktyvizatsii tvorchoi diialnosti maibutnikh uchyteliv muzyky u protsesi muzychno-instrumentalnoi pidhotovky* [Methodology for activating the creative activity of future music teachers in the process of musical and instrumental training]: *navch.-metod. posib. dlia stud. VNZ*. Drohobych: Posvi. 120 s. [in Ukrainian]
- Dushniy, A. (2014). *Priorytety tvorcho-vykonavskoi diialnosti Volodymyra Shlyubyka v konteksti sotsiokultury Zakhidnoi Ukrainy* [Priorities of creative and performing activities of Volodymyr Shlyubyk in the context of socio-culture of Western Ukraine]. *Visnyk Prykarpatskoho universytetu. Mystetstvoznavstvo*. Vyp. 28–29. Ch. 2. Pp. 73–80. [in Ukrainian]
- Dushniy, A. & Pyts, B. (2010). *Lvivska shkola baianno-akordeonnoho mystetstva* [Lviv school of bayan-accordion art]: *dovidnyk*. Drohobych: Posvit. 216 s. [in Ukrainian]
- Yerhiyev, I. (2006). *Ukrainskyi «modern-baian» yak fenomen svitovoho mystetstva* [Ukrainian “modern bayan” as a phenomenon of world art]: *avto-ref. dys. ... kand. mystetstvozn.: spets. 17.00.03. Muzychne mystetstvo*. Odesa. 21 s. [in Ukrainian]
- Ionov, V. (2014). *Katehorii zhanru i styliu u konteksti istoriografichnoho doslidzhennia muzychno-tvorchoho protsesu* [Categories of genre and style in the context of historiographical research of the musical and creative process]. *Kultura i suchasnist. № 2*. Pp. 88–94. [in Ukrainian]
- Klymenko, V. (2019). *Desiatynka* [Desyatynka] [Noty]: *navch. posib*. Dnipro: Lira. 232 s. [in Ukrainian]
- Klymenko, V. (2020). *Pedahohichniy repertuar baianista* [Pedagogical repertoire of bayanist] [Noty]. Dnipro. Vyp. 3. 50 s. [in Ukrainian]
- Kuzhelev, D. (2023). *Baianna tvorchoi ukrainskykh kompozytoriv druhoi polovyny XX – pochatku XXI stolittia* [Bayan creativity of Ukrainian composers of the second half of the 20th – beginning of the 21st century]: *monohrafiia*. Lviv: Spolom. 408 s. [in Ukrainian]
- Melnychenko, M. (2024). *«Stykhiia» suchasnoho baiana yak mystetska platforma zhanrovo-stylovykh transformatsii* [The “elemental force” of the contemporary the button accordion as an artistic platform for genre and style transformations]: *nauk. obhrunt. tv. proektu ... dok. myst.: spets. 025 «Muzychne mystetstvo», haluzi 02 «Kultura ta mystetstvo»*. Kharkiv. 139 s. [in Ukrainian]
- Oleksiv, Y. (2011). *Retseptsiia zhanriv siuity i partyty v ukrainskii baiannii muzytsi druhoi polovyny XX stolittia* [Reception of the genres of suite and partita in Ukrainian bayan music of the second half of the 20th century]: *dys. ... kand. mystetstvozn.: spets. 17.00.03 «Muzychne mystetstvo»*. Lviv. 234 s. [in Ukrainian]
- Pankiv, M. (2025). *«Album dlia ditei ta yunatstva» Volodymyra Runchaka: obraznist ta zhanrovo-stylovi osoblyvosti* [“Album for children and youth” by Volodymyr Runchak: imagery and genre and style features]. *Fine Art and Culture Studies. № 2*. Pp. 122–128. [in Ukrainian]

16. Saliy, V. (2020). Vesela simka. Dytiachyi albom baianista (akordeonista) [The Merry Seven. Children's album of a bayan (accordion)] [Noty].: *navch. posib.* Drohobych: RVV DDPU im. I. Franka. 20 s. [in Ukrainian]
17. Semeshko, A. (2009). Baianno-akordeonne mystetstvo Ukrainy na zlami XX – XXI stolit [The art of the accordion and bayan of Ukraine at the turn of the 20th and 21st centuries]: *dovidnyk.* Ternopil: Navchalna knyha – Bohdan. 244 s. [in Ukrainian]
18. Semeshko, A. & Zhukov, K. (2023). Ukrainska baianno-akordeonna literatura [Ukrainian accordion and bayan literature]: *bibliografichniy dovidnyk.* Kyiv: Acco-Opus. 104 s. [in Ukrainian]
19. Stashevskiy, A. (2007). Velyki zhanry v ukrainskii muzytsi dlia baiana ta akordeona (tendentsii rozvytku v ostannii chverti XX ta na pochatku XXI st.) [Major genres in Ukrainian music for the bayan and accordion (development trends in the last quarter of the 20th and early 21st centuries)]: *[monohrafiya].* Luhansk: Polihrafresurs. 159 s. [in Ukrainian]
20. Stashevskiy, A. (2006). Kontserni tvory dlia baiana [Concert works for the bayan]. *Kontsertno-pedahohichnyi repertuar [dlia stud. vyshchyykh navch. zakladiv mystetstv i osvity] [Noty].* Luhansk: Polihrafresurs. Vyp. 2. 46 s. [in Ukrainian]
21. Stashevskiy, A. (2006). Narysy z istorii ukrainskoi muzyky dlia baiana [Essays on the history of Ukrainian music for the bayan]: *navch. posib. [dlia stud. vyshch. navch. zakl. mystetstv i osvity].* Luhansk: Polihrafresurs. 152 s. [in Ukrainian]

Дата першого надходження статті до видання: 12.11.2025

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 10.12.2025

Дата публікації (оприлюднення) статті: 31.12.2025